

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Değerli Meclis üyeleri, Basınımızın değerli temsilcileri, Odamızın Haziran ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım,

Bizleri kırmayıp davetimizi kabul ederek Meclis toplantımıza katıldığınız için size teşekkür ederim.

Değerli Meclis üyeleri,

I. çeyrekte büyüme potansiyelin altında kalmakla birlikte beklentilerin üzerinde gelmiştir. Dünya'da ve çevremizdeki tüm olumsuzluklara rağmen %4,8'lik büyüme bir başarı olarak değerlendirilmelidir. Ancak, net ihracatın büyümeye katkısının negatif olması, büyümenin iç tüketime dayandığını göstermektedir. Hanehalklarının tüketim harcamalarındaki %6,9 ve kamu harcamalarındaki %10,9'luk artışlar büyümenin itici gücünü oluşturmuştur. Büyüme tablosundaki en olumsuz gösterge yatırım harcamalarındaki %0,1'lik düşüştür. Yatırım harcamalarındaki bu düşüş, yatırım ortamı ve reel sektör beklentilerindeki olumsuzlukları yansıtmaktadır. Yatırımlardaki düşüş yapısal reformlara duyulan ihtiyacı yansıtmaktadır.

Bu nedenle Hükümet bir an önce yatırım ortamını iyileştirecek reformlara odaklanmalı, kredi maliyetlerini düşürecek tedbirler almalıdır. I. çeyrekte sanayi üretimi %5,9'luk bir artış göstermiş, sanayi sektörü büyümenin lokomotifini olmuştur. Ancak, sanayi üretiminde Nisan ayında ortaya çıkan %1,1'lik düşüş, sanayide çarkların yavaşlayabileceği endişesini doğurmuştur. Turizmde yaz sezonunun başladığı bu günlerde gelecek turist sayısında meydana gelebilecek ciddi bir azalma da bu endişeyi beslemektedir.

Her zaman söylediğimiz gibi büyümeyi sürdürülebilir ve yüksek bir trende yerleştirmek için yeni bir hikayeye ihtiyacımız bulunmaktadır. Bu yeni hikaye üretime dayalı yeni bir büyüme modeline dayanmalıdır. Cari işlemler açığı verip dışarıdan borçlanarak büyümenin sürdürülebilir olmadığını yaşadığımız tecrübeler göstermektedir. Bu nedenle ihracatımızın birim değerini yükseltecek ileri teknolojiye yüksek katma değerli ürünlere ve inovasyona odaklanan bir büyüme stratejisini mutlaka hayata geçirmeliyiz.

Değerli Meclis üyeleri,

Saatlik işgücü maliyeti endeksi I. çeyrekte bir önceki çeyreğe göre %12,2 artmıştır. İşgücü maliyeti; sanayi sektöründe %9,3, inşaat sektöründe %11,8 ve hizmet sektöründe %14,1 artmıştır. Bu veriler, asgari ücretteki artışın işgücü maliyetleri üzerindeki etkisini göstermektedir. Para Politikası Kurulu'nun dün almış olduğu faiz indirim kararı doğru yönde atılmış bir adımdır. Biz faiz indirimlerinin devam etmesini bekliyoruz.

Değerli Meclis üyeleri,

Büyüme hızını ve refah düzeyini artırmak için yüksek katma değerli mallar üreten rekabetçi bir ekonomiye sahip olmamız gerektiği, bunun yolunun da inovasyon ve teknolojiye geçtiği artık herkes tarafından kabul görmektedir. Sorun, yüksek katma değerli mallar üreten rekabetçi bir ekonomiye nasıl geçileceğinde yatmaktadır. Burada hem devletin hem de özel sektörün yapabilecekleri bulunmaktadır.

Devlet için yapılacaklar listesinin başında, yatırım ve üretim ortamını iyileştirecek yapısal reformlar geliyor. Beşeri sermayenin niteliğini yükseltecek eğitim ve öğretim ortamını geliştirmek de en az yapısal reformlar kadar öncelikli.

Ancak, ben konunun pek fazla üzerinde durulmayan bir yönü üzerinde durmak istiyorum: "Yetenek Rekabetçiliği". Yetenek rekabetçiliği ile anlatılmak istenen, yüksek becerilere sahip yetenekli bireylerle birlikte çalışmak.

Yetenekte rekabetçilik kavramının önemi, inovasyonların yüksek becerilere sahip yetenekli bireyler tarafından gerçekleştirilmesi. Ülkelere ya da işletmelere inovasyon yapın demek aslında, yüksek becerilere sahip yetenekli insanlarla çalışın demek. Bu konuda çalışmalar ve araştırmalar yapılmaktadır. Bunlardan biri "Küresel Yetenek Rekabetçiliği Endeksi". Bu endeksin 2015-2016 sonuçlarına göre İsviçre, yetenek rekabetçiliği en yüksek ülke. İsviçre'yi; Singapur, Lüksemburg, ABD, Danimarka, İsveç ve İngiltere izliyor.

Türkiye, küresel yetenek rekabetçiliğinde 109 ülke arasında 63'üncü sırada yer alıyor. Bir ülkenin yetenek rekabetçiliği, ülke işletmelerinin çalıştırdıkları yetenekli insanlara bağlıdır. Bu yetenekli insanların sayısı ne kadar fazla ise işletmelerin dinamizmi, inovatifliği ve rekabetçiliği o kadar artmaktadır. Ancak, yetenekli insanlara ve teknolojiye sahip olan işletmeler bile eğer iyi yönetilemiyorsa bataabilirler. Yönetim uygulamaları ile işletmelerin verimliliği arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır. Örneğin, ABD ile Avrupa arasındaki verimlilik farkının %30'u yönetim uygulamalarındaki farklılıklardan kaynaklanıyor. İyi yönetimden çıkarılabilecek bir sonuç, her beşeri sermaye düzeyinde işletmenin verimliliğinin artırılabilmesi. Bu noktayı önemsiyorum. Çünkü bu, elimizdeki işgücü ile daha iyisini yapabiliriz anlamına geliyor. Ancak, yine de yetenekli insan çalıştırma hedefine odaklanmalıyız. Yönetim uygulamaları, yetenekli insanları çekmekte büyük önem taşıyor. Yüksek ücret ve iyi bir hayat kalitesinin yetenekli insanları çekmekte önemli faktörler olduklarını biliyoruz. Yapılan çalışmalar, yetenekli insanların yeni şeyler öğrenebilecekleri ve kendilerini geliştirebilecekleri iş ortamlarını tercih ettiklerini gösteriyor. Bu imkanlar, iyi yönetim uygulamaları ile sağlanabilir. Liyakata ve profesyonelliğe dayanan iyi yönetim uygulamalarının gerekleri konusunda bir görüş birliği oluşmuş durumda. Bunlar; -doğru insanları işe almak için azami gayreti göstermek, hedefleri belirlemek, bu hedeflere ulaşmak için insanların kendilerini geliştirmelerini sağlayacak ortamı sağlamak, sonuçları ölçmek ve performans ödüllendirmek. Bunların çoğunu zaten biliyoruz ama bilmekle yapmak arasında bir fark bulunuyor. İşyerinde verimliliği artırmak ve inovasyon ortamı oluşturmak için öncelikle çalışanlar arasındaki çeşitliliği artırmak, mesleki eğitime hız vermek, çalışanlar arasında, hepsinin yarar sağlayacağı etkileşim ortamını geliştirmek gerekiyor. Bunlara, çalışanların hem bireysel hem de grup halinde çalışabilecekleri ortamları geliştirmek de eklenebilir. Araştırmalar, eğer bunları başarabilirsek, verimliliğin ve inovasyon potansiyelinin artacağını gösteriyor.

Sayın Bakanım,

Kamu İhale Kanununda yapılan değişiklik ile kamu alımlarında yerli ürün tercihinde ileri teknoloji ürünlerinde zorunluluk, diğerlerinde de kamu idarelerine insiyatif tanınmıştır. Uygulamada bu değişikliklerin yerli sanayinin geliştirilmesinde bir araç olarak kullanılabilmesi için ürün listelerinde yer alacak teknolojik ürünlerin daha geniş tutulması gerekmektedir. Ayrıca, kamu idareleri tarafından hazırlanan ihale şartnamelerine yapılacak itirazların Sanayi Odası gibi Anayasal meslek örgütü temsilcilerinin de yer aldığı merkezi ve yerel düzeyde oluşturulacak komisyonlar vasıtasıyla incelenmesi sağlanmalıdır. Böylece hem olası yolsuzluklar giderilmiş, hem de idarelerin tek bir firmayı tarif eden şartname hazırlamalarının önüne geçilmiş olacaktır.

Sayın Bakanım,

Kamu alımları yerli sanayinin geliştirilmesi için kaldıraç olarak kullanılmalıdır. Üst orta ve yüksek teknolojili ürünlerde kamu alım garantisine dayalı üretim yapılabilmesi için geliştirilecek ürün bazlı yerli tedarik modelleri hayata geçirilmelidir. Yerli Malı Belgesi düzenleme esaslarının da değiştirilmesi gerekmektedir. İlgili mevzuatta, yerli katkı oranı hesapları kullanılan hammadde ile işçilik ücretlerinde dayandırılmaktadır.

Özellikle elektronik, tıbbi cihazlar gibi ileri teknoloji gerektiren ürünlerde Türkiye'de henüz üretimi olmayan malzemeler kullanılmaktadır. Halbuki bu ürünlerin üretimi esnasında yerli üretici tarafından geliştirilen yazılım ve know-how üretim maliyetlerine yansıtılmamakta ve %51 şartı sağlanamamaktadır. Bu nedenle bu tür ürünlerin yerli malı katkı oranını hesaplanırken ya satış fiyatları üzerinden veya yazılım ve know-how'ı da hesaplama yöntemine dahil edilmesi gerekmektedir. Ülkemizde finansman olanaklarının yaygınlaştırılması ve erişimin kolaylaştırılması gerekmektedir.

Ülkemizde bankacılık sistemi ağırlıklı olarak gayrimenkul ipoteği karşılığı kredi vererek çalışmaktadır.

Yatırımcıların yatırım ve işletme sermayesi olarak kredi talepleri çoğu zaman karşılanamamaktadır.

Bu sorunu gidermek için tüm finansal kuruluşlar proje ve fizibilitiyi teminat olarak kabul etmeli ve kredilendirmelidir.

Sayın Bakanım,

Yenilikçi girişimcilerin projelerinin ticarileştirilmesi için bir kredi garanti mekanizmasının oluşturulması gerekmektedir. Mevcut kredi garanti mekanizması içinde yenilikçi girişimcilere proje bazlı kredi garanti desteği sağlayabilecek bir fon oluşturulmalıdır. Büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımlar için Türkiye'deki tüm Organize Sanayi Bölgelerindeki tahsis edilmemiş araziler, gerçekleştirilecek yatırımın büyüklüğü ile orantılı olarak makul sürelerde işletmeye geçilmesi şartıyla, yatırımcılara bedelsiz olarak tahsis edilmesine imkan sağlanmalıdır. Daha önce bedelli tahsis edilmiş araziler için ödemeler de durdurulmalı, arazi bedelleri altyapı masraflarıyla beraber organize sanayi bölgesi yönetimlerine ödenmelidir. Sosyoekonomik gelişmişlik endeksi (-) olan illerdeki OSB'lerde yapılacak yatırımlar için de aynı usül uygulanmalıdır. Diğer yatırımlar için de mülkiyetleri OSB yönetimlerinde kalmak ve uzun süreli olarak yatırımcılara kiralanmak şartıyla, geri ödemeleri kira gelirleriyle sınırlı kalmak üzere Bakanlık tarafından kredilendirilmelidir. Böylelikle, bu yerler yatırımlar açısından sağlanacak diğer desteklerle beraber birer cazibe merkezi haline getirilmiş olacaktır. Ayrıca, çarpık kentleşmeye ve tarım arazilerinin elden çıkmasına yol açan sanayileşmeye son verilmeli, OSB'ler dışında sanayi kuruluşlarına izin verilmemelidir.

Sayın Bakanım,

Piyasa gözetim ve denetiminden sorumlu kamu kurumlarının yeniden yapılandırılmaları gerekli görülmektedir. Kamu görevlilerine ilaveten sanayi odaları gibi meslek örgütlerine piyasadan numune alıp test ettirme ve test sonuçlarını ilgili kamu otoritesine göndererek, kamu otoritesinin test sonuçlarına göre işlem yapmalarını sağlayacak yeni bir yöntem geliştirilmelidir. Kalitesiz ve teknik mevzuatına uygun olmayan merdiven altı ve uzak doğu menşeli ucuz ürünler etkili bir piyasa gözetim ve denetim sistemiyle piyasaya giremeyecek, haksız rekabet önenecek dolayısıyla yerli sanayimiz ve iç pazarımız korunmuş olacaktır. Piyasa gözetim ve denetimlerinin etkinliği bir taraftan tüketicilerin sağlık ve güvenliğini korurken diğer taraftan da kayıt dışı ekonomi ile mücadelede destek aracı olabilecek ve vergi geliri kayıplarının önlenmesine yardımcı olacaktır.

Değerli Meclis üyeleri

Sanayide kârlılık oranları düşüktür. Bu nedenle işletmelerimiz, sermaye birikimini sağlayıp büyüyerek ölçek ekonomilerinden yararlanmayı başaramıyorlar. Düşük kâr oranlarının nedeni artan rekabet olduğu kadar da düşük verimlilik. İşletmelerimizde verimlilik artışı denildiğinde genellikle teknolojik gelişme ve makina ve teçhizat yatırımlarıyla çalışan sayısını düşürerek işgücü maliyetlerini azaltmak akla geliyor.

Ancak, şirketlerimizde verimlilik artışını sağlamak için yapılacak başka şeyler de var. Yalın üretim, verimlilik artışını sağlayarak maliyetleri düşürecek bir başka yöntem. Yalın üretim ile işletmelerde israfı önleyen sistematik bir yöntem kastediliyor. Bu yöntem, işletmelerde üretime değer katanlar dışında kalan her uygulamayı azaltmayı ve mümkünse yok etmeyi hedefleyen bir yönetim felsefesine dayanıyor.

Kuşkusuz her sanayici, işletmesinde israfı engellemek için büyük bir çaba gösteriyor ama bu çabaların sistematik olduğunu söylemek zor. İşletmelerinde israfa yol açan uygulamaları tanımlamak için sanayiciler geleneksel yöntemlere başvuruyorlar. Ancak işletmelerde geleneksel yöntemlerle tanımlanamayacak israf kaynakları da var. Bu nedenle işletmelerde israfı önlemek, sistematik bir yaklaşım gerektiriyor. Bu sistematik yaklaşımın anlaşılması için bir eğitim gerekiyor. Bu eğitimi veren kuruluşlar var. Bu eğitim, gerçek üretimin yapıldığı model fabrikalarda yapılıyor. Ülkemizde de bu eğitimi veren yabancı kuruluşlar var ancak eğitim başka ülkelerde gerçekleştiriliyor. Bu da eğitim maliyetinin çok artmasına yol açıyor. Ülkemizde model fabrika eksikliğini gidermek için Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ile işbirliği içinde bir proje geliştiriyor. ASO olarak Bakanlığın bu projesini büyük bir memnuniyetle destekliyor, projenin gerçekleşmesi için her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzu ifade ediyoruz.

Sayın Bakanım davetimizi kabul ettiğiniz için size bir kere daha teşekkür ediyor, hepinizi saygı ile selamlıyorum.